

AKOS
g. Franc Dolenc, direktor
Stegne 7
1000 Ljubljana

Svet AKOS
Dr. Dušan Caf, predsednik
Stegne 7
1000 Ljubljana

Ljubljana, 19. 3. 2014

Zadeva: **Predlog Plana dela in finančnega načrta AKOS za leto 2014**

Zveza: **Objava predloga na spletni strani AKOS**

Spoštovani!

V Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK), ki je ustanovljena v Združenju za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije, ne moremo mimo objave predloga Plana dela in finančnega načrta za leto 2014 (PD 2014), ki ga je oblikovala Agencija za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS). Ker dokument vsebinsko ne odstopa od predloga plana dela in finančnega načrta AKOS za lansko leto 2013, ki po našem vedenju še ni potrjen (s strani DID oz. Vlade RS) ter, ki mu je nasprotoval tudi SOEK, smo dolžni ponovno opozoriti na nekatere vsebine, ki jih lahko pri presoji utemeljenosti upoštevata naslovnika, vsak v okviru svojih pristojnosti. Plan dela AKOS za leto 2014 je izrednega pomena, saj na njem temeljijo kar trije splošni akti o vrednosti točk AKOS, s tem pa breme financiranja s strani operaterjev.

Ker se vsebina plana dela ne razlikuje bistveno primerjano med letoma 2013 in 2014, predlagamo, da se vpogledajo komentarji, ki smo jih v SOEK podali sicer v obravnavi predloga Tarife za leto 2013.

Operaterji člani SOEK ne podpiramo predlagane Tarife 2014, na katero je mogoče sklepati glede na plan dela AKOS za leto 2014 ter ponovno nasprotujemo kakršnemukoli poizkusu povišanja obveznosti, ki jih imamo do AKOS. Temelj

zavračanja pa je iskati prav v predlogu plana dela AKOS za leto 2014, ki med ključne povzema projekte, ki se sicer morebiti nekoč bodo realizirali, le ne vsi naenkrat, kar je najlažje dokazati glede izpolnjenosti plana za leto 2013 in nato realiziranih aktivnosti v 2013. Iz stališča operaterjev leto 2014 ne bo nič bolj ključno kot je bilo leto 2013 in pretekla leta. Ob upoštevanju izredno zahtevnega obdobja, v katerem se nahaja gospodarstvo, vsekakor še vedno pričakujemo, da tudi v naslednjih letih ne bo poviševanja obveznosti operaterjev, oz. da se bodo izvedle racionalizacije, ki jih v celotnem trajanju krize ni bilo opaziti.

V nadaljevanju bi izpostavili oz. ponovili le nekaj bistvenih pripomb:

- 1) AKOS ponavlja vsebino, ki jo opredeljuje kot prioriteto, pri čemer izpostavljamo da gre za redne naloge AKOS, kjer naj zadostuje ugotovitev, da plani AKOS za leto 2013 niso bili niti začeti, kaj šele realizirani, prepričani pa smo, da zbrana sredstva povsem zadoščajo za realizacijo nujnih in ključnih nalog, ki jih AKOS nalaga ZEKom-1. Pri tem tudi ni mogoče sprejeti argumenta, da na voljo ni bilo zadostnih finančnih sredstev, saj so ta zagotovo bila - vsekakor je treba preveriti porabo pridobljenih sredstev.
- 2) Predlagamo, da se preverijo aktivnosti AKOS v letu 2013 glede na redne naloge, ki jih ima AKOS skladno z ZEKom-1 ter tudi primerja z zastavljenimi cilji v planu dela za leto 2013. Predvsem bi bilo treba ugotoviti s katerimi nalogami se je prioriteto ukvarjal AKOS ter katere naloge so bile podrejene prioriteto ter po potrebi pretehtati upravičenost. Kot opornik predlagamo vpogled na spletno stran AKOS ter tudi četrletna poročila, kjer bi moralo biti po področjih jasno razvidno delovanje AKOS. Vsekakor želimo poudariti, da je AKOS v prvi polovici leta 2013 opravila izredno delo priprave skorajda vseh podzakonskih predpisov.
- 3) Ugotavljamo, da AKOS v planu dela za leto 2014 ponavlja in niza prav vse cilje in naloge, kar iz izvedbenega vidika ni realno, saj v koledarskem letu ni mogoče pričakovati realizacije vseh zastavljenih nalog, sploh ker je jasno, da AKOS ni pričel z njihovim uresničevanjem v prejšnjem ali celo v letošnjem letu. Namesto tega menimo, da bi bilo primerno, da se dejansko naredi celoten seznam vseh nalog, ki AKOS čakajo v prihajajočem obdobju, ki seveda ne zavzema le leta ali dveh, potem pa se skladno z možnostmi na realni podlagi oblikujejo prioritete – vse ne more biti prioriteta! Ko je prioriteta vse, se zgodi, da se uresniči nič ali zelo malo kar je razvidno iz preteklih let. Opozorjamo, da se nekatere prioritete iz preteklih obdobj niso uresničile, kljub temu, da so bile načrtovane ter so bila za njih načrtovana in pobrana vsa potrebna sredstva. Ta višek se je prerazporejal v presežke, prenašal v prihodnja obdobja, nikoli pa se ni upoštevalo, da AKOS pobere več kot pa dejansko potrebuje. Takšno ravnanje ni gospodarno in si ga gospodarske družbe v svojem delovanju ne lotevamo.

Omeniti je treba npr. portal komuniciraj.eu, katerega produkcija in zagon sta znatno zamujali. Pri tem so operaterji nenehno opozarjali na težave, kar pa v bistvu niti ni bilo upoštevano. Danes portal deluje brez ključne komponente, zaradi katere je nastal – primerljivost cen. Za to ni odgovarjal nihče, ne moremo pa mimo vložkov operaterjev v sam projekt. AKOS je celo sprožil postopke proti operaterjem, ki do navedenih rokov niso posredovali podatkov na točno določen način, nato pa AKOS ni objavil teh podatkov in informacij. Operaterji so bili na ta način podvrženi številnim stroškom, tako glede porabljenega časa uslužbencev kot tudi plačil zunanjim izvajalcem.

- 4) V planu dela za leto 2014 se AKOS na več mestih sklicuje na predlog Uredbe enotnega trga o ukrepih za evropski enotni trg elektronskih komunikacij in doseganje povezane celine, ki se je od izvirnega besedila do današnjega dne korenito spremenil in je jasno, da niti trenutna oblika, na katero lahko sklepamo glede na amandmaje Evropskega parlamenta še ni končno besedilo. Kar je pri tem pomembno je, da je to zgolj predlog Uredbe - torej dokument, ki še ni sprejet, niti ni jasno kakšna bo dokončna vsebina.
- 5) Eden takih projektov, ki je tudi del osnutka Uredbe je internetna nevtralnost, ki jo AKOS izpostavlja kot ključno nalogo v letu 2014. Upoštevati je treba, da je vsebina zajeta v ZEKom-1, da splošni akt ni obligatoren in da bo vsebina gotovo tudi še urejena v Uredbi. Projekt glede na to v letu 2014 ni potreben, saj opozarjamo, da bo Uredba kot primarni vir prava EU neposredno uporabljiva, tudi v Sloveniji. Datum uveljavitve Uredba pa se pomika proti letu 2015, saj prvotno predvideni datum 1.7.2014 zaradi obsežnosti predlaganih sprememb ter zahtevnega procesa sprejemanja akta ni uresničljiv.
- 6) Na strani 14 je navedeno »Obenem pa je AKOS v tem času zapuščal strokovni kader, čemur je botrovala tudi nekonkurenčnost AKOS pri zagotavljanju ustreznih, predvsem finančnih pogojev dela, zaradi česar so jo zapuščali visoko usposobljeni strokovnjaki s specialističnimi znanji in izkušnjami s posameznih področij delovanja AKOS.« Že nekaj let se vedno znova zapisuje enako, obenem pa po našem vedenju AKOS ni prostovoljno zapustil vsaj zadnje 2 do 3 leta nobeden od ključnih in vodilnih kadrov. Na neki točki, ki je vsekakor že mimo, je ta argument postal brezpredmeten in celo v breme vodstvu AKOS, ki v tem času ni uspelo razviti človeške vire na ustrezno raven.
- 7) Ker organizacija delovanja AKOS v svoji osnovi ni drugačna kot so organizacije v kateremkoli od operaterjev, bi z upoštevanjem tega ugibali, da problem AKOS ni toliko v kadrovske podhranjenosti, pač pa v problematiki razporejanja delovne sile glede na potrebe dela in prioritete. Izrazito odstopa področje za telekomunikacije, ki ima iz našega stališča največ najpomembnejših in

kompleksnih nalog, ki jih rešuje z 9 zaposlenimi (primerjamo glede na opaženo delovanje, kjer izhajamo prav iz spletnih strani AKOS ter objav sporočil in dogodkov), druga področja pa razpolagajo z več zaposlenimi oz. glede na naloge z bistveno več zaposlenimi (npr. področje za radijske komunikacije - 12, področje za elektronske medije - 9, področje za pravo - 9, področje za nadzor - 10 in 17 zaposlenih v podpornih službah). AKOS predvideva povečanje zaposlenih za kar 15,6%, kar je v časih najgloblje ekonomske krize, v kateri se je znašla Slovenija (v vsej njeni zgodovini obstoja kot samostojne države) in v kateri se nahajamo tudi operaterji, nespodobno do družb, ki smo po zakonu dolžni prispevati v proračun AKOS. Finančni in ekonomski kazalci v Sloveniji so jasni in opozarjamo, da se vsi nahajamo v obdobju kjer je potrebna največja stopnja racionalizacije poslovanja, sploh v sektorju, ki je tako odvisen od kupne moči prebivalstva. Neupoštevanje navedene situacije ter golo vztrajanje, da so to naloge, ki jih AKOS nalaga ZEKom-1 ni sprejemljivo - kot rečeno: AKOS naj po vzoru vsakega od nas operaterjev načrtuje dolgoročno ter glede na sredstva in zmožnosti temu prilagodi izpolnjevanje svojih ciljev. Vsi operaterji bi želeli širitev ponudbe, večje investicije v inovacije ter širitve infrastrukture, doseganje dobička, nagrajevanje in dodatno izobraževanje zaposlenih in še kaj, vendar smo se prisiljeni ravnati skladno z zmožnostmi tega obdobja.

- 8) Glede na stroške projektov navedenih na strani 39, ni moč mimo nejasnosti ali dvoumnosti. Po vseh javnih objavah AKOS naj bi tako projekt 4 G, ki se je začel v začetku leta 2013 v celoti stal okoli 700.000€, tako pa je v planu dela za leto 2014 samo v 2014 naveden strošek 720.127,81€ (brez investicij). Za leto 2013 je bil strošek opredeljen v višini 620.000€! Nadalje pa je na strani 44 navedeno tudi sledeče »*Na višino prihodkov vpliva še višina administrativnih stroškov za izvedbo javnega razpisa frekvenc za mobilno tehnologijo z javno dražbo, katerih plačilo je v skladu z ZEKom-1, in ki znašajo 1.161.000 EUR. Ta znesek predstavlja ocenjen prihodek v letu 2014. Stroški iz tega naslova se na projekt razporedijo neposredno, nastali pa so v letu 2012, v letu 2013 in so načrtovani tudi v 2014. Glede na to, da v posameznem letu ni bilo namenskega vira so se storitve financirale iz preostalih virov (frekvence, številke, obvestila). Zaradi pomembnosti projekta je bil del sredstev preostalih nalog v letu 2013 preusmerjenih na projekt G4 in so bile aktivnosti predstavljene v letu 2014. Agencija je problematiko že predstavila v predlogu finančnega načrta za leto 2013.*« Gre za neskladje med dosedanjim poročanjem AKOS o stroških projekta. Prosimo za natančno predstavitev in razgrnitev vseh stroškov povezanih s celotnim projektom IN razpisom saj se na različnih mestih pojavljajo različne ocene, celotnega pregleda pa ni podanega oz. je nejasen.¹

¹ Novinarsko vprašanje in odgovor agencije konec 2013 - <http://www.akos-rs.si/finance:-vprasanja-o-drazbi>

- 9) Na strani 44 so navedeni prihodki redne dejavnosti iz katerega je razbrati, da AKOS namerava prihodke v 2014 glede na realizacijo 2012 povišati za kar 60,46%. Kaj takega nismo zasledili nikjer v Evropi niti v Sloveniji. To ne sme biti dopuščeno in ne more biti ekonomsko opravičljivo. Vsekakor menimo, da morajo biti obremenitve za plačnike sorazmerne – predvsem nalogam in ciljem, ki morajo biti gospodarno oblikovani ter tudi obdobju v katerem se vsi nahajamo.
- 10) Pri gibanju tarif je jasno, da namerava AKOS pri tarifi na podlagi obvestila po ZEKom-1, ki se dviguje na 1,26€, dodati še center za investicije v višini 0,42€ (kaj natanko to sploh je ter ali je res vloga AKOS, ki jo ima skladno z ZEKom-1 prav razumljena?), kar pomeni skupno ceno 1,68€ in posledično povišanje na postavki za 35,48% - tudi to ne sme biti dovoljeno, saj ne more biti opravičljivo, da se tarifa, ki zajema toliko različnih opravil, dvigne za 35% zaradi enega po našem mnenju napačno razumljenega projekta oz. naloge.

V preostalem bi predlagali vpogled v dosedanjo korespondenco SOEK z AKOS, kjer ugotavljamo, da prav nobena od naših pripomb ni bila upoštevana, kar se nam ne zdi opravičljivo. Pri tem opozarjamo, da smo zasledili tudi podatek, da je ali pa bo Vlada RS, potrdila AKOS-u zahtevane oz. predlagane zaposlitve, zato izražamo pomislek ali naše prizadevanje k optimizaciji PD 2014 ni zgolj farsa, saj smo operaterji vseskozi popolnoma neupoštevani. Potrditev zaposlitev za nove naloge brez projektov ni ekonomsko logična. Kot smo že navedli, operaterji v SOEK podpiramo zaposlitev dodatnih strokovnih kadrov v okviru in za potrebe omenjenih prioritet, vendar v okviru nespremenjene tarife glede na vrednost točke za leto 2012.

Ponavljamo tudi predlog, da se za delovanje AKOS ko gre za naloge, ki so v javnem interesu ter gre za širšo javno dobrobit (t.i. NGN, t.i. mapiranje, nevtralnost interneta itd.) zagotovijo sredstva iz javnega proračuna, kamor so tudi zbirana z namenom, da se razporedijo za projekte, ki so nacionalnega pomena. Ni več mogoče sprejeti argumentacije, da pri financiranju AKOS, ko gre za takšne interese, to pomeni le administrativne stroške.

Naj pa še dodamo, da ni naš namen, da določamo prioritete AKOS. Zgoraj podane pripombe so naše videnje in naša ocena situacije, ki naj bodo upoštevana v takšni meri, kot je iz strani AKOS oz. DID, Vlade RS ocenjeno kot smotrno in potrebno. Moramo pa vztrajati, da se prioritete določijo in da je izvedena ustrezna racionalizacija tako iz vsebinskega kot stroškovnega vidika - v trenutni gospodarski situaciji, upoštevajoč dosedanji razvoj dogodkov v zvezi s planom AKOS, se takšen zaključek ponuja sam po sebi.

Pozivamo tudi nadzorne organe, da podrobno spremljajo izpolnjevanje zadanih nalog, saj se lahko ob doslednem nadzoru izognemo situacijam, kot je predmetna. Predvsem pa se moramo zavedati, da bo le pravilen in gospodaren začetek lahko prinesel pozitivne zaključke za vse udeležence.

S spoštovanjem.

Dušan Zupančič
Direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS

Špela Dekleva
Predsednica Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij SOEK pri ZIT, GZS

Poslano naslovniku na naslov AKOS ter na predsednika Sveta dusan.caf@gmail.com

Poslano v vednost: DID, Kotnikova 38, 1000 Ljubljana - [gp.mizs\(at\)gov.si](mailto:gp.mizs(at)gov.si)

Priloge: Pripombe SOEK na predlog Tarife AKOS za leto 2013